

Бр. 15-20139/1

Скопје, 12 август 2020 година

Врз основа на член 154 став 1 точка 9 и став 3, член 157 ставови 1 и 2, став 4 точка 1 и став 5 точка 1 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19), гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

РЕШЕНИЕ

1. Се утврдува дека се исполнети условите за отворање на стечајна постапка во „Еуростандард банка“ АД Скопје поради тоа што Банката е несолвентна, односно стапката на адекватност на капиталот е пониска од една четвртина од пропишаната во членот 65 од Законот за банките.

2. Дозволата за основање и работење на „Еуростандард банка“ АД Скопје, издадена со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 02-14/401-2001 од 14 август 2001 година и Решението на гувернерот на Народната банка бр. 02-14/816-2002 од 16 декември 2002 година, заменета со Решението на гувернерот на Народна банка бр. 02-14/29-2004 од 23 јануари 2004 година се укинува, поради тоа што се исполнети условите за воведување на стечајна постапка во Банката.

3. Од денот на донесувањето на ова Решение до денот на правосилноста на решението на судот со кое се отвора стечајна постапка кај Банката, „Еуростандард банка“ АД Скопје се исклучува од платниот промет и престанува со извршување на сите активности, освен наплата на побарувањата.

4. За стечаен управник на банка може да биде именувано лице кое ги исполнува условите предвидени во Законот за стечај и кое согласно со одредбите од Законот за банките ги исполнува условите за член на управен одбор на банка.

Образложение

Со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 02-14/401-2001 од 14 август 2001 година и Решението на гувернерот на Народната банка бр. 02-14/816-2002 од 16 декември 2002 година, е издадена дозволата за основање и работење на „Еуростандард банка“ АД Скопје (во понатамошниот текст: Банката). Со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 02-14/29-2004 од 23 јануари 2004 година е извршена замена на дозволата за основање и работење на Банката издадена со овие две решенија.

Заради ризиците на кои беше изложена во работењето и утврдените слабости во процесот на управување со ризиците, Банката во подолг период беше под континуирано засилено теренско и вонтеренско следење. Од констатирањето иницијални сигнали за одредено влошување и за преземање повисоки ризици во работењето на оваа банка, со цел отстранување на слабостите и неправилностите во нејзиното работење, подобрување на процесите за управување со ризиците, а особено со кредитниот ризик и заради зајакнување на нејзината капитална позиција, во согласност со своите

законски надлежности, Народната банка постојано изрекуваше мерки кон неа. Почнувајќи од 2013 година, со сите натамошни мерки кои ги изрекуваше Народната банка се засилуваше интензитетот на супервизорскиот режим кон Банката, при што за неа во континуитет важеа повисоки супервизорски стандарди од минималните пропишани во Законот за банките.

Со цел спречување преземање висок кредитен ризик, во значаен дел од изминатиот период, воспоставени беа одредени ограничувања на кредитната активност и мерки за намалување на ризикот од концентрација во портфолиото на Банката. Воедно, заради покривање на ризиците на коишто беше изложена Банката, кон неа постојано беа изрекувани и мерки за јакнење на нејзината капитална позиција.

Со вонтеренското следење, Народната банка утврди значаен износ на неиздвоена исправка на вредност што резултираше со поткапитализираност на Банката со состојба на 31 март 2019 година, поради што во согласност со Законот за банките со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 15-16805/1 од 15 мај 2019 година Банката беше задолжена да достави План за подобрување на состојба (План). Со Решението на гувернерот бр.15-16805/8 од 06 јуни 2019 година Банката беше задолжена да го спроведе Планот, во кој една од клучните мерки беше докапитализација на Банката со цел достигнување на повисока стапка на адекватност на капиталот согласно со профилот на ризик на Банката, до 30 септември 2019 година и достигнување заштитен слој за зачувување на капиталот од 2,5% до крајот на 2019 година.

Во Банката беше спроведена и непосредна теренска контрола на работењето, за што е составен Записник ПТ бр.17-26125/2 од 19.8.2019 година (во натамошниот текст: Записникот), којшто стана конечен на 01.10.2019 година. Предмет на контролата беше управувањето со кредитниот ризик, респонзивност по претходно изречени мерки и усогласеност со прописи како и ризикот од перење на пари и финансирање на тероризам во делот на работењето на клиентите-нерезиденти на Банката. Износот на неиздвоена исправка на вредност констатиран со Записникот беше поголем од вонтеренското следење со состојба 31 март 2019 година.

Во време кога беше неизвесно спроведувањето на активностите предвидени со Планот, пред сè во однос на планираните докапитализации, а прелиминарните наоди од теренската контрола која беше во тек, укажуваа на непочитување на супервизорските стандарди и неусогласености со Законот за банките и подзаконската регулатива, Народната банка со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 15-16805/14 од 12.8.2019 година изврши дополнително зајакнување на изречените корективни мерки со натамошно ограничување на кредитните активности на Банката.

Банката беше делумно респонзивна во спроведување на предвидените активности согласно со Планот. Постапувајќи по мерките на Народната банка, акционерите на Банката заклучно со ноември 2019 година, спроведоа дел од предвидените докапитализации во Планот. На докапитализацијата од ноември 2019 година и претходеше интензивна и постојана комуникација со акционерите со цел јасно укажување од страна на Народната банка за сериозноста на состојбата во која се наоѓа Банката. Исто така, од страна на Народната банка постојано се потенцираше и потребата од промена на системот на управување со ризиците и јакнење на системот на корпоративно управување во Банката.

Со докапитализацијата од ноември 2019 година, зајакнувајќи ја капиталната позиција, во тој момент Банката го достигна минималното законско ниво на стапката на

адекватност на капиталот. Но, поради нецелосната докапитализација и повисоката материјализација на кредитен ризик во портфолиото на Банката, таа не ја достигна стапката на адекватност на капиталот до крајот на 2019 година предвидена во Планот. Ова од причина што квалитетот на кредитното портфолио продолжи да се влошува, во услови кога, кај голем дел од клиентите, беше забележано понатамошно зголемување на доцнењето во сервисирањето на обврските по кредити.

Со Решението на гувернерот на Народната банка бр. 15-3539/1 од 4.2.2020 година, а имајќи ја предвид направената докапитализација, Банката се задолжи да спроведе ревидиран План за подобрување на состојбата на Банката (во натамошниот текст: ревидиран План). Ревидираниот План го опфаќаше периодот 2020 - 2021 година и вклучуваше мерки и активности за постигнување на потребната стапка на адекватност на капиталот до 31 декември 2021 година, со утврдена временска рамка за последователни уплати на капитал во тој период. Истовремено, на Банката и се дозволи кредитирање на клиенти - физички лица класифицирани во категорија на ризик „А“ во Банката и категориите на ризик „А“ и „Б“ на ниво на банкарскиот систем, како и на новите клиенти на Банката кои во процесот на одобрување на кредитната изложеност Банката ги класифицирала во категорија на ризик „А“ согласно со нејзината кредитна анализа.

Главни активности на кои се темелеше движењето на стапката на адекватност на капиталот во ревидираниот План беа натамошни докапитализации на Банката и издвојување на значителен износ на исправка на вредност, пред сè за кредитното портфолио на правните лица. Банката ги спроведе предвидените активности заклучно со април 2020 година кои се однесуваа само на прекласификација на клиентите и издвојување на предвидената исправка на вредност. До денот на донесување на ова решение не се реализирани клучните активности во ревидираниот План, кои се однесуваа на потребните докапитализации предвидени во првата половина од 2020 година.

Имајќи ја предвид неизвесноста за реализација на потребната докапитализација и поаѓајќи од потребата за превентивно делување од натамошно влошување на состојбата во Банката, а со цел да се обезбеди заштита на средствата на Банката, се оцени дека е потребно натамошно заострување на супервизорскиот режим кон Банката преку преземање дополнителни мерки. Согласно со тоа, со Решението на гувернерот на Народната банка бр.15-13672/1 од 22.5.2020 година, беа изречени дополнителни мерки, односно:

- повторно беа воведени ограничувања за финансиската активност кредитирање во делот на физичките лица;
- на Банката и беше наложено секој новоприбран депозит целосно да го пласира во висококвалитетна ликвидна актива и
- на Банката и беше забрането да врши трансакции коишто значат директна или индиректна исплата на депозити на акционерите и лица поврзани со нив.

Со истото Решение, а заради засилување на секојдневното следење на состојбата на Банката, кое се спроведуваше преку следење и контрола на податоци и извештаи кои Банката на дневна и месечна основа беше задолжена да ги доставува до Народната банка, гувернерот согласно со членот 134 став 1 од Законот за банките овласти лица кои беа задолжени да го следат спроведувањето на мерките изречени спрема Банката. Лицата, на дневна основа беа присутни во Банката и согласно со членот 134 став 2 од Законот за банките имаа право да вршат верификација на налозите за исплата од сметката на Банката на износ поголем од 50 илјади денари, да присуствуваат на

седниците на Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката без право на глас и да ги добиваат сите информации и податоци кои беа неопходни во врска со спроведувањето на мерките изречени спрема Банката.

Со Решението на гувернерот на Народната банка бр.15-14082/1 од 1.6.2020 година на Банката и беше повлечена согласноста за извршување на финансиските активности кои што банка може да ги врши доколку износот на сопствени средства не е помал од 560 милиони денари. Со оглед дека беше констатирано дека износот на сопствените средства на Банката беше помал од минимално потребниот износ за вршење на финансиските активности наведени во член 58 став 1 од Законот за банките, а не беа извршени предвидените докапитализации повлечена беше согласноста за извршување на следните финансиски активности: „кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции“, „тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали“, „тргување со хартии од вредност“ (во делот на тргувањето со хартии од вредност во странство), „тргување со финансиски деривати“, „управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти и/или инвестициско советување на клиенти“ и „купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност“.

Банката, достави Извештај за стапката на адекватност на капиталот со состојба на 30 јуни 2020 година, согласно со кој стапката на адекватност на капиталот пресметана од Банката изнесува 5,55%, при ниво на сопствени средства од 326 милиони денари. Од друга страна, на 13 јули 2020 година, Банката достави Извештај од Одборот за управување со ризици и профил на ризичност на Банката за месец мај 2020 година, разгледан и усвоен на 179-та седницата на Надзорниот одбор одржана на 30 јуни 2020 година, согласно со кој стапката на адекватност на капиталот со вклучување на разликата во исправка на вредност и посебна резерва утврдена со примена на критериумот „уредност во намирување на обврските“, има негативна вредност.

Согласно со последните расположливи податоци со состојба на 30 јуни 2020 година, со вонтеренското следење на Банката се утврди неиздвоена исправка на вредност за кредитното портфолио во вкупен износ од 546 милиони денари, од кои:

- 431 милион денари се однесуваат на несоодветна примена на критериумот „уредност во намирување на обврските“ при класификацијата на одделните кредитни изложености;
- 43 милиони денари претставуваат пресметан неиздвоен износ на исправка на вредност до 100% за побарување од клиент за кое постојат цврсти очекувања дека Банката нема да биде во можност да наплати ниту дел од кредитната изложеност (со 30 јуни 2020 година клиентот доцни во измирување на своите обврски 488 дена, Банката има започната извршна постапка со цел наплата на побарувањето, а обезбедување на побарувањето е меница издадена од должникот);
- 25 милиони денари произлегуваат од изложености за кои Банката нема потпишани договори за кредит од страна на одредени клиенти и
- 47 милиони денари кои се однесуваат на пресметано оштетување за депозит што Банката го има депонирано во друга банка како ограничен депозит.

Со вклучување на неиздвоената исправка на вредност од 546 милиони денари во пресметката на сопствените средства, а при нереализирање на предвидените докапитализации од страна на акционерите на Банката, со состојба на 30 јуни 2020 година, сопствените средства се негативни и се сведуваат на -220 милиони денари, а

стапката на адекватност на капиталот изнесува -4,14%, односно е пониска од една четвртина од пропишаната во членот 65 од Законот за банките.

Со состојба на 30 јуни 2020 година, стапката на адекватност на капиталот на Банката е следна:

		Во илјади денари
ред.бр.		на 30 јуни 2020 година
	Состојба според Банката	
1	Сопствени средства	325.779
2	Актива пондерирана според ризици	5.874.796
3 = 1/2	Стапка на адекватност на капиталот прикажана од Банката	5,55%
4	Вкупна неиздвоена исправка на вредност за кредитното портфолио	-546.478
	Состојба по вклучена неиздвоена исправка на вредност за кредитното портфолио	
5=1-4	Сопствени средства	-220.699
6=2-4	Актива пондерирана според ризици	5.328.318
7 = 5/6	Стапка на адекватност на капиталот	-4,14%

Согласно со член 65 од Законот за банките, Банката е должна да одржува стапка на адекватноста на капиталот која не може да биде пониска од 8%. Согласно со член 157 став 5 точка 1 од Законот за банките, Банката е несолвентна кога стапката на адекватноста на капиталот е пониска од една четвртина од пропишаната во членот 65 од Законот за банките. Несолвентноста на банка е услов за воведување на стечајна постапка во банка согласно со член 157 став 4 од Законот за банките. Согласно со член 154 став 1 точка 9 од Законот за банките, гувернерот со решение ја укинува дозволата за основање и работење на банка ако утврди дека се исполнети условите за воведување на стечајна постапка во банка.

Со оглед на тоа што стапката на адекватност на капиталот на Банката е пониска од една четвртина од пропишаната во членот 65 од Законот за банките, односно Банката е несолвентна, со што се исполнети условите за воведување на стечајна постапка во Банката и укинување на дозволата за основање и работење на Банката, како и имајќи ги предвид одредбите од член 154 став 3 и член 160 став 1 од Законот за банките, се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Гувернер
д-р Анита Ангеловска-Бежоска

ПРАВНА ПОУКА:

Незадоволната страна може да поднесе тужба до Управниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на ова решение.